

У Рејкјавику се 15. новембра очекују велике демонстрације против владе која није успела да од ММФ-а издејствује зајам од 2,1 милијарде долара. Посматрачи процењују да би током викенда на улице могло изаћи и до 20.000 људи, што је огроман број за земљу са само 320.000 становника. Иако су шансе да током протеста дође до насиља веома мале, као и да ће се због тога Исланд наћи у још тежој финансијској кризи, социјални немири који су се јавили као последица економске кризе на Исланду можда наговештавају да ће се остале земље суочити са истим проблемом.

Исланд је током 2007. године имао један од највиших бруто националних производа по глави становника, мало преко 62.000 долара, што је готово двоструко више од европског просека, а у великој мери премашује америчких 45.790 долара. Повећавајући се за 500% у периоду између 1975. и тренутне финансијске кризе, исландски бруто национални производ је у последњој деценији експоненцијално растао, док су привредом почињале да доминирају међународне банке.

Познат по вуненим џемперима, обиљу геотермалне енергије и веселом ноћном животу, Исланд је постао „арктичка Швајцарска“ док су се исландске банке шириле Европом. Спутане малим бројем домаћих клијената и великим, али ограниченим пензионим фондом, исландске банке су настојале да прошире капитал ослањајући се на тзв. carry trade

[1](#)

. Користећи ниске камате на јапански јен, исландске банке су својим европским клијентима успевале да понуде ниске камате, често делујући као посредник на британском тржишту некретнина које се све више ширило.

На несрећу по Исланд, крах кредита на глобалном нивоу је уништио carry trade. Ово је створило панику међу инвеститорима широм света, а они који су се бавили carry tradeom

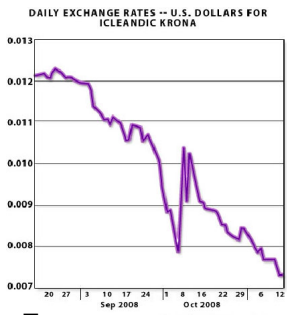
су почели да враћају дугове индексиране у јенима док су још имали новца за то. Због тога је јен почео да расте, па су исландске банке остале у дуговима које нису могле да покрију активом. Крајњи исходи ове кризе су инфлација од 16% са тенденцијом даљег раста и то да је национална валута, исландска круна, од почетка године изгубила половину некадашње вредности. Имајући у виду да Исланд у потпуности зависи од увоза готово свих роба (у коју спада и храна), ова држава се суочава са потпуним економским и финансијским колапсом.

Исланд: Лабораторија за друштвене немире?

Пише: Stratfor Today

уторак, 18 новембар 2008 16:01

[REDACTED]